

N:o 8.

Ank. till Riksd. Kansli den 13 Maj 1882, kl. 12 midd.

Första Kammarens Första Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 5, angående väckt fråga om revision af stadgarne för det akademiska examensväsendet.

Herr *S. Wieselgren* har uti motion, ingifven till Andra Kammaren, föreslagit att Riksdagen måtte hos Kongl. Maj:t anhålla om revision af de stadgar, som röra det akademiska examensväsendet, i sådan syftning att filosofie kandidatexamen upphör att vara vilkor för rätt att aflägga licentiatexamen i filosofiska fakulteten, samt att de för teologiska och juridiska lärdoms- och embetsexamina, för medicinska lärdomsexamina samt för kansliexamen nu stadgade förberedande pröfningar må varda afskaffade.

Uti sitt häröfver afgifna utförliga och sakrika utlåtande har nämnda Kammares Första Tillfälliga Utskott, sedan uppräknig skett af de ämnen, en hvar af förenämnda examina omfattar, yttrat: beträffande preliminär-examina för inträde i teologiska, juridiska och medicinska fakulteterna, att ett afskaffande eller en inskränkning af dessa examina hufvudsakligen förutsätter vissa förändringar uti de allmänna läroverkens undervisningsplan, och att, ehuru Utskottet, äfven om denna förutsättning blefve uppfylld, icke tilltrorde sig kunna påstå, att alla preliminärförhör skulle helt och hållet kunna undvaras, Utskottet dock icke betviflade att i sådant fall desamma kunde till en icke ringa tidsvinst för de akademiska specialstudierna och utan afbräck i deras grundlighet betydligt inskränkas; hvarföre Utskottet hemstälde, att Andra Kammaren måtte för sin del besluta, att *Riksdagen skall i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes i sam-*

Bih. till Riksd. Prot. 1882. 8 Saml. 2 Afd. 1 Band. 7 Häft.

band med pröfningen af möjligen uppkommande fråga om de allmänna läroverkens ombildning taga i öfvervägande, huruvida nämnda preliminärexamina må kunna upphävas eller inskränkas. I afseende åter på filosofie kandidatexamen har detta tillfälliga Utskott, efter att hafva berört frågan, huruvida det latinska språket bör räknas bland de ämnen, hvaruti pröfning i nämnda examen fortfarande skall ega rum, förmält att emot ifrågavarande examen, såsom preliminär, syntes alla de anmärkningar kunna rättas, hvilka drabba de akademiska preliminärexamina i allmänhet och det i ännu högre grad än vid fråga om de filosofiska preliminärer, som äro förberedande för slutexamen inom en annan fakultet; men att, då denna examen äfven utgjorde ett slags skolembetsexamen, den i sådan egenskap möjligtvis måste kvarstå, ehuru i en mera lämplig form än den nuvarande; och har Utskottet, som i alla händelser höll före, att motionärens förslag äfven i denna del vore väl värdt att tagas i noggrant öfvervägande, till följd häraf föreslagit Andra Kammaren att för sin del jemväl besluta, *det Riksdagen skall anhålla att Kongl. Maj:t ville taga under ompröfning, huruvida filosofie kandidatexamen såsom förberedande examen för filosofie licentiatexamen må kunna afskaffas och den senare få af hvar och en, som tagit godkänd mogenhetsexamen å vare sig real- eller latin-linien utan vilkor af någon förberedande pröfning afläggas.* Hvad Utskottet sålunda hemställt och förordat har vunnit Andra Kammarens bifall.

Enär, till följd af Första Kammarens föreskrift, dess Första Tillfälliga Utskott nu åligger att i detta ämne sig yttra, anhåller Utskottet att få fästa Kammarens synnerliga uppmärksamhet på följande uppgift, som förekommer på 8:de och 9:de sidorna i det utlåtande, Andra Kammarens Tillfälliga Utskott i ärendet afgifvit:

»I följd af Kongl. Maj:ts initiativ pågår, såsom Kammaren torde hafva sig bekant, för närvarande en utredning rörande behovet och möjligheten af de akademiska förberedande examinas reducerande till mera begränsade proportioner.

»Kongl. Maj:t har nemligen den 17 Juni 1881 anbefalt kanslers-embetet att inforra de akademiska konsistoriernas i Upsala och Lund samt Lärarekollegiets vid Karolinska institutet yttranden och derefter inkomma med eget utlåtande dels om och i hvad mån utsträckt rätt att aflägga akademiska examina må kunna beredas studerande, som ej visat sig ega insigter i klassiska språk, dels ock huruvida de i vissa fall föreskrifna förberedande examina må anses behöfliga eller om gällande bestämmelser angående dem af dessa examina, som funnes böra bibehållas, kunna tariffva förändring.»

Kammaren behagade häraf finna, att de frågor, hvilka motionären gjort till föremål för sin framställning, redan före Riksdagens början tillvunnit sig Kongl. Maj:ts egen uppmärksamhet och framkallat nådiga föreskrifter för

ärendets utredande; och då detsamma således, utan allt behof af någon Riksdagens underdåniga anhållan, kommer att underkastas den sorgfälliga och mångsidiga ompröfning, som frågans ovedersägligt stora vigt och grannliga beskaffenhet kräfver, anser Utskottet sig ega anledning hemställa,

att Kammaren icke måtte biträda det beslut Andra Kammaren för dess del i förevarande ärende fattat.

Stockholm den 13 Maj 1882.

På Utskottets vägnar:

C. J. THYSELIUS.
